

Statens landbruksforvaltning

Norwegian Agricultural Authority

Landbruks- og matdepartementet
Miljøverndepartementet

Postadresse: Pb. 8140 Dep.
NO-0033 Oslo, Norway
Besøksadresse: Stortingsgt. 28
Fakturaadresse: Statens
landbruksforvaltning,
tak 55Ø, Pb. 4104. 2307 Hamar

Vår dato: 29.6.2010
Vår referanse: 200900584
Deres dato: 28.4.2010
Deres referanse: 200601897
Vedlegg: Tilbakemeldinger fra fylkesmennene i Sør-Trøndelag og
Nordland
Kopi til: Direktoratet for naturforvaltning
Riksantikvaren
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Nordland

Telefon: +47 24 13 10 00
Telefaks: +47 24 13 10 05
E-post: postmottak@slf.dep.no
ost: fakturamottak@slf.dep.no
Internett: www.slf.dep.no

Org.nr: NO 981 544 315 MVA
Bankkonto: 7694 05 02280

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket Tilråding om utvidelse i 2010 med områdene Tarva og Blomsøy-Hestøy-Skålvær

Det vises til brev fra departementene av 28.4.2010, med anmodning om å fullføre utredning av områdene Tarva i Sør-Trøndelag og Blomsøy-Hestøy-Skålvær i Nordland. Siktemålet er å innlemme de to områdene i *Utvalgte kulturlandskap i jordbruket* og sette i verk skjøtselstiltak i 2010. De to fylkesmennene har, på basis av oppdrag fra etatene av 12.5.2010, meldt tilbake at de to områdene er godt egnet for innlemmelse i utvalget og at skjøtselstiltak kan igangsettes i inneværende år. Tilbakemeldingene fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fylkesmannen i Nordland av 23.6.2010 følger denne tilrådingen som egne vedlegg.

Kort beskrivelse og vurdering av de to områdene

Tarva

I tilbakemeldingen fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag pekes det på at de faglige verdiene er godt dokumentert, bl.a. i forbindelse med "Nasjonal registrering". Området beskrives som et intakt, tradisjonelt drevet kystkulturlandskap av øyer, spesielle artsforekomster og nasjonalt verdifull kystlynghei. Tarva fremstår som et av de beste eksemplene en har på gammelt kystkulturlandskap i Sør-Trøndelag, spesielt ut fra landskapsmessige og botaniske kriterier, men også kulturhistoriske.

Det drives tradisjonelt vinterbeite med sau og storfe, og det brennes også lyng på tradisjonelt vis i enkelte områder. I dag er det tre brukere som har husdyrhold på øygruppa. En av de største øyene, Været, og den mye mindre Svinøya, samt omkringliggende holmer er fredet som landskapsvernområde med dyrelivsfredning. Kulturhistorisk er Tarva preget av krigsminner fra 2. verdenskrig. Også når det gjelder arkeologiske kulturminner anses området som verdifullt.

På grunnlag av etatenes oppdragsbrev har fylkesmannen hatt møte med de tre grunneierne og Bjugn kommune samt SNO. I møtet framkom det som grunnleggende viktig å opprettholde dagens drift og bosetting på Tarva, noe som er avhengig av mange forhold. De tre grunneierne har etter møtet gitt tilbakemelding om aktuelle skjøtselstiltak for 2010.

I tilbakemeldingen fra fylkesmannen sies det videre at det bør være realistisk å få til langsiktig skjøtsel av Tarva, så lenge brukerne har forutsigbare rammebetingelser. Utvalgteordningen vil være et verdifullt bidrag i så måte. Samtidig ser både grunneiere og forvaltning behov for en ny forvaltningsplan/områdeplan, med bistand fra eksterne fagfolk.

Ut fra rammeavsetningen fra sekretariatets side på kr 200 000 er hovedpostene i 2010 ny forvaltningsplan/områdeplan (110 000), oppsetting av gjerder (35 000) og ”driftstilskudd/beitetilskudd” til de tre grunneierne/driverne (3 x 10 000).

På basis av ovenstående vurderer sekretariatet at de grunnleggende forhold og kriteriene for utvalg av områder er godt ivaretatt. Planlegging utgjør en forholdsmessig stor andel av den økonomiske rammen for 2010, og vi ønsker å vektlegge ovenfor fylket at noe av planleggingaktiviteten kan skyves ut i tid, dersom det framkommer nye, gjennomførbare skjøtselstiltak i inneværende år. Samtidig slutter vi oss til fylkets vurdering om at det er viktig å ha et oppdatert planarbeid i bunnen når Tarva skal inngå blant de utvalgte områdene.

Blomsøy-Hestøy-Skålvær

I tilbakemeldingen fra Fylkesmannen i Nordland pekes det på at de faglige verdiene er dokumentert gjennom rapporter fra Bioforsk (2009) og NIKU (2008). NIKUs rapport/forvaltningsplan ble laget uten at området ble besøkt, og fylkesmannen ser behov for å foreta supplerende registreringer i felt.

I nyhetssak på fylkesmannens hjemmesider sies det at dette verdifulle kulturlandskapet i stor grad er resultat av innsatsen til bøndene på Blomsøya. I lang tid er det gjennom rydding og bruk av beitedyr lagt ned et stort arbeid i å skjøtte både biologiske og opplevelsesmessige kvaliteter i landskapet. De biologiske verdiene består i første rekke av store og varierte forekomster av kalkrik lynghei, samt rike slåtteenger. Landskapet inneholder også kulturminner knyttet til landbruksdrift, og kulturhistoriske verdier av eldre dato.

På grunnlag av etatenes oppdragsbrev har fylkesmannen gitt informasjon til alle grunneiere i området (ca 70) og avholdt informasjons- og samrådsmøte 3. juni med deltakelse fra 20 grunneiere, Alstadhaug kommune, Nordland fylkeskommune, Norsk Landbruksrådgivning Helgeland og Bioforsk. Det er avholdt nytt lokalt samrådsmøte, med deltakelse fra nesten alle gårdbrukerne, hvor forslag og prioriteringer omkring skjøtselstiltak er drøftet og forankret. Fylkesmannen opplever at Blomsøy-Hestøysund-Skålvær som utvalgt kulturlandskap er blitt godt tatt i mot blant gårdbrukerne og de øvrige grunneierne, Alstadhaug kommune og øvrige samarbeidspartnere.

Ut fra rammeavsetningen fra sekretariatets side på kr 200 000 er hovedpostene i 2010 skjøtsel av biologisk mangfold (140 000) og veiledning av gårdbrukerne knyttet til dette (40 000). Tilleggsregistreringer kulturminner er tenkt finansiert dels fra Utvalgteordningen (10 000), dels gjennom annen finansiering.

På basis av ovenstående vurderer sekretariatet at de grunnleggende forhold og kriteriene for utvalg av områder er tilfredsstillende ivaretatt. De biologiske verdiene er de mest fram-tredende i området. Samtidig legger vi til grunn at supplerende kulturminneregistreringer vil synliggjøre markerte kulturhistoriske verdier og aktuelle restaurerings- og vedlikeholdstiltak for disse. Sekretariatet ønsker å vektlegge ovenfor fylket at avsetningen til tilleggsregi-streringer for kulturminner bør kunne økes (innenfor angitt totalramme), dersom supplerende finansiering av disse registreringene viser seg vanskelig.

Sekretariatets tilråding

Etter sekretariatets vurdering bekrefter tilbakemeldingen fra fylkesmennene i Sør-Trøndelag og Nordland at både Tarva og Blomsøy-Hestøysund-Skålvær er gode kandidater til *Utvalgte kulturlandskap i jordbruket*. Det ser også ut til at skjøtselstiltak vil komme i gang i inneværende år. På denne bakgrunn tilrår vi at de to områdene inngår som område 21 og område 22 i ordningen, med de angitte faglige og forvaltningsmessige føringene fra sekretariatets side.

Av hensyn til oppfølgingen av arbeidet regionalt og lokalt ber vi om en rask tilbakemelding om igangsetting fra departementenes side.

Med hilsen
for sekretariatet

Jostein Ohm
prosjektleder

for Cecilie Askhøven
seniorrådgiver